

# РЕШЕНИЕ

№ 18602

гр. София, 02.10.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65 състав**, в публично заседание на 18.09.2024 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Ванина Колева**

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **4883** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) вр. реда на чл.203 – 207 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по искова молба на Д. К. К. от [населено място] срещу Столична дирекция на вътрешните работи (СДВР), с която на основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, е предявен иск за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, негативни усещания и преживявания, изразяващи се в изпитан психически дискомфорт, страх, неудобство, притеснение, чувство на безпомощност, незащитеност, унижение и срам в размер на 1500 лв., които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице с рег. № 22933-620/23.06.2023., издадена от ст. полицаи при 05 РУ – СДВР, отменена с влязло в сила решение № 5647 от 06.12.2023г. по анхд № 20231110209572 по описа на Софийски районен съд за 2023г. и всички съпътстващи задържането фактически и правни действия, ведно със законната лихва върху претендираната сума, считано от 03.01.2024г. ( датата на влизане на съдебното решение в сила) до окончателното ѝ изплащане.

Към исковата молба са приложени писмени доказателства по опис. Направени са и искания за събиране на доказателства. в т.ч. и гласни, чрез разпит на свидетели. Претендира разноси, съгласно представен списък.

Ответникът в писмен отговор от 15.07.2024 г., чрез процесуален представител, оспорва иска като неоснователен и недоказан. Счита направеното искане за

необосновано и прекомерно, както и че не са представени доказателства, които по безспорен и категоричен начин да установят пряка и непосредствена връзка между задържането и претърпените неимуществени вреди, твърди, че не е налице вреда. В условията на евентуалност възразява срещу размера на претендираното обезщетение като несправедлив. Моли съда да отхвърли иска като неоснователен и недоказан, както и предявен в условията на прекомерност. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Представителят на СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана и счита, че следва да бъде уважена.

Административен съд София-град, като обсъди събраните по делото доказателства и съобрази разпоредбите на закона, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Със заповед рег. № 22933-620/23.06.2023г., издадена от полицейски орган ст. полицай при 05 РУ – СДВР Д. К. К. е бил задържан, на основание чл. 72, ал.1, т.1 от ЗМВР, в 12:10 ч на посочената по-горе дата за срок от 24 часа в помещение за временно задържане в 05 РУ на СДВР, поради наличие на данни за извършено престъпление по чл.343в от НК. Освободен е на 24.06.2023 г. в 11:20 часа. Основание да се пристъпи към задържане било, че при проверка на движещия се по [улица]лек автомобил “Форд“ с ДКН [рег.номер на МПС] било установено, че Д. К. управлявал автомобила, след като свидетелството му за управление на МПС било обявено за изземване, тъй като бил наказан с влязло в сила наказателно постановление № 21-4332-012491/2021 на лишаване от правоуправление на МПС за определен период от време.

С решение № 5647 от 06.12.2023г. по анхд № 20231110209572/ 2023г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение (НО) 13-ти състав, заповед за задържане на лице с рег. № 22933-620/23.06.2023., издадена от ст. полицай при 05 РУ – СДВР, е отменена като незаконосъобразна. Решението не е обжалвано и е влязло в сила на 03.01.2024г.

Като писмени доказателства са приети доказателства, представени с исковата молба, заповедта за задържане и препис от съдебното решение, с което е отменена. От ответника е представена административната преписка по издаване на заповедта за задържане. Приложено е за послужване и анхд № 20231110209572/ 2023г. по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение.

По искане на ищеца са разпитани двама свидетеля.

Според показанията на свидетеля К. И. К., баща на ищеца, синът му е бил силно притеснен и разстроен, когато са му казали, че трябва да го задържат. Свидетелят му занесъл храна и вода. Когато отново отишъл вечерта до 05 РУ не му позволили да се види с Д. и му съобщили, че на сутринта ще го предадат на прокуратурата и ще остане арестуван. На следващия ден около 11:30 -12 часа го освободили. Синът му разказал как бил арестуван и отведен с белезници, разпитван и настанен в килия с още 2-3 човека. Единият повърнал, но никой не почистил. В помещението било много мизерно. По-късно настанили още двама или трима души, а леглата били само 2 или 3. Д. К. бил много обиден и отвратен от задържането и отношението към него. Променил се, станал уплашен и притеснен, не бил същият човек, което продължавало и до сега, а преди бил весел и засмян. Свидетелят заявява, че не са търсили медицинска или психологическа помощ.

Свидетелят Ц. М. Й., приятел на ищеца заявява, че Д. К. му споделял след

задържането, че е притеснен и му е много неприятно, започнал да сънува кошмари, че го задържат. Споделил също, че е бил унижаван през времето, през което е бил задържан. След случая Д. станал по-затворен. Приятелите му забелязали промяната в него, но той отбягвал темата, защото му било неприятно. Преди задържането бил весел, а след това станал умърлушен и потиснат.

Установената фактическа обстановка не се оспорва от страните.

При така установените факти и събраните по делото доказателства съдът прави следните правни изводи:

Относно допустимостта на иска:

Искът е с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ във вр.чл.203 и сл. от АПК, предвид изложените фактически обстоятелства в исковата молба, че ищецът е неблагоприятно засегнат и е претърпял неимуществени вреди, пряка и непосредствена последица от отменен по съдебен ред като незаконосъобразен административен акт – Заповед за задържане на лице с рег. № 22933-620/23.06.2023., издадена от ст. полицаи при 05 РУ – СДВР. Искът за обезщетение е предявен срещу надлежен ответник - юридическото лице, в чиято структура е органът, издал незаконосъобразния административен акт и е допустим за разглеждане в производството пред Административен съд София-град по реда на глава XI от АПК, като предявен пред съда по настоящия адрес на увредения. Изпълнено е и условието на чл.204 ал.1 от АПК, тъй като вредите се претендират от акт, издаден при упражняване на административна дейност - заповед, която е отменена по предвидения в закона съдебен ред с влязло в сила съдебно решение.

Разгледана по същество, исковата претенция е основателна и доказана по следните съображения:

Основателността на иск с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване, на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила Решение № 5647 от 06.12.2023г. по анхд № 20231110209572 по описа на Софийски районен съд за 2023г. Относно втория елемент от отговорността - наличието на вреда: Съдържанието на понятието „вред“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и

психическо състояние.

Незаконнообразното ограничаване на правото на придвижване и престоят в полицейското управление обективно водят до негативни последици върху емоционалното, психическо и физическо състояние на задържаното лице. В тази връзка неоснователни са доводите на ответника в писмения отговор за недоказаност на неимуществените вреди.

Въз основа на свидетелските показания, изслушани в хода на съдебното производство, настоящият съдебен състав приема, че в периода на действие на отменената като незаконнообразна заповед и след това, в следствие на незаконното задържане, ищецът е преживял негативни емоции – чувство на страх, обида, безпокойство, притеснение, стрес, дискомфорт. Задържането му е породило притеснение, страх. Всичко това налага извода, че по време на задържането и след това Д. К. К. е претърпял неимуществени вреди. Съдът приема, че състоянието му се характеризира с външни прояви, на които свидетелите са присъствали и за които дават показания. В тази връзка категоричен е изводът, че неправомерното задържане на ищеца е оказало негативно отражение върху психическото му състояние.

При преценката наличието на претърпени неимуществени вреди съдът съобразява и формираната практика на Европейския съд по правата на човека (в т.ч. по делото *S. v. Bulgaria* (Application no. 39232/17), 31 January, 2023), според което задържането, извършено в нарушение на член 5 § 1 от Конвенцията за защита правата на човека причинява известно психическо страдание на задържания не само докато трае, но и след това (макар че тази презумпция е оборима). Т. страдание не е задължително да достигне нивото на психологическа травма или разстройство, или да доведе до външни прояви или симптоми и затова не винаги се поддава на доказване чрез свидетелски показания. Европейският съд приема, че автоматичният отказ за присъждане на каквото и да е обезщетение на лице, което е било незаконно задържано само защото не е предоставило такова доказателство, е прекалено формалистичен и в нарушение на член 5 § 5 от Конвенцията (напр. *D. v. Bulgaria*, no. 9411/05, § 30, 2 September 2010). §§ 33-34, *D. and Others v. Bulgaria*, nos. 6095/11 and 2 others, § 84, 31 March 2016). Върховният административен съд също има практика, съгласно която е достатъчен самият факт на незаконното задържане, за да бъде присъдено обезщетение за неимуществени вреди.

Налице е и третата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника - причинно-следствената връзка между незаконнообразната заповед за задържане и неимуществените вреди. В практиката на Върховния касационен съд, изразена в решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите". В тези случаи е налице причинна връзка по чл.4 от ЗОДОВ. Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. В конкретния случай вредите, които се претендират (доказаните психически/душевные страдания), са пряка и непосредствена последица от отменената заповед за задържане. Ако не бе издаден незаконнообразният административен акт, ищецът не би

претърпяла описаните негативни преживявания. Вредата се изразява в неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на задържания.

На обезщетение подлежат и вътрешните, душевни състояния тогава, когато справедливостта налага с оглед конкретните, обективно съществуващи обстоятелства във всеки един случай същите да бъдат възмездени. Понятието справедливост по смисъла на чл.52 от ЗЗД не е абстрактно, а всякога е свързано с преценката на обективно съществуващи конкретни обстоятелства, с общественото разбиране за справедливост на даден етап от развитието на самото общество, а не със субективното усещане за причинена вреда. Съобразявайки естеството и характера на причинените страдания, обективното състояние на ищеца, като произтичащо от неправомерното задържане, периодът, в който то е осъществено, и като взе предвид съдебната практика на ВАС, съдът намира, че справедливо е обезщетяване на причинените на ищеца неимуществени вреди в претендирания размер от 1500 лева, тъй като ограничаването на свободата на движение на ищеца е било ограничено в рамките на почти 24 часа, условията в които е пребивавал през това време са били мизерни, а породените негативни емоции у ищеца са продължили и след този период. Това е съобразено и с актуалната практика на ВАС по казуси като процесния /така напр. с решение № 8296 от 4.07.2024 г. на ВАС по адм. д. № 1049/2024 г., III о, и решение № 7196 от 11.06.2024 г. на ВАС по адм. д. № 1533/2024 г., III о. и др. Според съда посоченият размер най-точно и съответно ще овъзмезди претърпените психически увреждания от ищеца и този размер съответства на конкретната преценка, направена от състава на база установените по делото факти и съобразно обществения критерий за справедливост.

Задължението за лихва има акцесорен характер и следва главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение е основателен, то и искът за заплащане на законната лихва върху главницата от датата на влизане в сила на съдебното решение за отмяна на заповедта - 03.01.2024 година до окончателното изплащане на сумата, е доказан и подлежи на уважаване съобразно с главния иск. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР № 3/2004 година на ОСГК на ВКС, според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове.

При този изход на спора и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ, на ищеца следва да се присъдят направените по делото разноски, които са в размер на 10,00 лева държавна такса, както и съгласно чл.10, ал.3, изр.2 ЗОДОВ платеното в брой адвокатско възнаграждение – 600,00 лв., Предвид размера на дължимите разноски за адвокатска защита, съобразно постановения правен резултат, съдът намира за неоснователно възражението на ответната страна за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Водим от горното, Административен съд София-град, I отделение, LXV състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Д. К. К. от [населено място] обезщетение в размер на 1500,00 (хиляда и петстотин) лв. за

причинени неимуществени вреди – негативни усещания и преживявания, изразяващи се в изпитан психически дискомфорт, страх, неудобство, притеснение, чувство на безпомощност, незащитеност, унижение и срам в размер на 1500 лв., причинени от незаконосъобразен административен акт – заповед за задържане на лице с рег. № 22933-620/23.06.2023., издадена от ст. полицаи при 05 РУ – СДВР, отменена с влязло в сила решение № 5647 от 06.12.2023г. по анхд № 20231110209572 по описа на Софийски районен съд, Наказателно отделение за 2023г. и всички съпътстващи задържането фактически и правни действия, ведно със законната лихва от 03.01.2024г. (датата на влизане в сила на съдебното решение) до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи да заплати на Д. К. К. от [населено място] направените по делото разноски в размер на 610,00 (шестстотин и десет) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните

СЪДИЯ: